

El nen maco dels Beatles

Els dies 26 i 27 d'octubre, Paul McCartney torna a Barcelona per delectar els seus fans d'ara i d'abans. El programa és de fer-hi una actuació espectacular amb temes del quartet de Liverpool.

Pocs cantants de pop i rock han sabut gaudir de tan bona salut en les llistes d'èxits després d'una ascensió fulgurant en la seva joventut. Més increïble és encara que hagin sobreviscut a la pròpia mort, hagin creat història... i esdevingut un mite per mèrits propis, ni que sigui amb l'ajuda de la maquinària comercial. Aquests són els trofeus de l'ex-beatle James Paul McCartney, guitarrista d'afecció i baixista per casualitat (un Höfner violí que es convertí en instrument definitiu).

Tant com li costà de separar els béns del projecte comú amb els altres nois de Liverpool li ha costat de fer oblidar al públic l'epítet ex-beatle. Tanmateix, la seva insistència del principi s'ha vist recompensada amb el temps; de la rebel·lia, fruit del trencament amb el quartet gloriós, ha passat a la tranquil·litat més absoluta i a la recuperació de la seva joventut daurada amb Lennon, Harrison i Starr.

El 10 d'abril de 1970 esclatava la bomba que traspalsà milions de cors: els Fab Four que havien emocionat i histeritzat bona part dels adolescents i joves occidentals (i en la clandestinitat, la jovenalla dels països de l'est) se separaven. John Lennon se n'anava cap un extrem, acompanyat de l'artista avantguardista Yoko Ono, i McCartney volia anar pel cantó oposat. En Ringo s'ho mirava i George Harrison "passava". Des del 70, és l'únic del quartet que ha tornat a congregar masses, però no sempre amb una qualitat final proporcional a l'esforç esmerçat.

Els Wings foren el projecte de McCartney més immediat, una banda que acollia els sons més pop dels Beatles per a un públic que volia melodies estàndard. El grup donà l'oportunitat al baixista de Liverpool de demostrar que també coneixia molt bé, tot i ser autodidacte, la guitarra, el piano, la bateria i els teclats. Wings era el símbol de la revolta de McCartney, de l'autoconvençiment que podia fer una cosa diferent que no dugués el llast dels Beatles. Paul tocava el baix i cantava; Linda McCartney (la seva dona, filla del potentat de la

multinacional Kodak), teclats; Denny Laine (ex-Moody Blues) guitarra i veus i Denny Seiwell, bateria. Un grup, els Wings; una dècada, els setanta; una feina, vuit elapés: aquestes foren les seves credencials. Per a la història del pop n'ha restat un magnífic disc: *Band on the run* (1973), que portà una allau de premis Grammy per a Paul. Per a la història de l'inconformisme de McCartney n'ha restat el senzill, censurat per la BBC en 1972, perquè donava suport a la lluita independentista d'Irlanda del Nord: *Give back Ireland to the Irish*.

Després de diverses modificacions de la formació original, Wings desapareixia deixant un rastre d'interessos musicals contraposats i de conflictes amb narcòtics.

El 79 fou decisiu per a la seva consolidació com a músic: enfilà un camí en solitari que feia temps havia iniciat, però sense l'empenta suficient. Participà en Rockestra, una superbanda amb músics de Procol Harum, Led Zeppelin i The Who; promogué concerts benèfics, com el de suport als refugiatos de Cambodja amb els Queen, The Who, Elvis Costello, Specials, Pretenders, Wings, Ian Dury, Rockestra i altres; i edità l'elapè *McCartney II*, que superà les vendes de les darres produccions dels Wings.

Una carrera personal. Féu de tastaolletes durant els 80, i si bé és discutible que hagi arribat a una clara maduresa musical, el que és absolutament constatable arreu on va és el seu èxit aclaparador. Col·laborà amb Stevie Wonder (*Ebony and Ivory*, 1982) i amb Michael Jackson (*The Girl is Mine*, 1982; *Say, say, say* 1983), uns duets que probablement avui no repetiria, si més no amb el segon. En unes declaracions fetes a l'abril d'enguany a *Usa Today* manifestava el seu desig que Jackson, propietari dels drets de les cançons dels Beatles, deixés de permetre la utilització de temes per raons comercials: "M'arriben moltes cartes de fans que m'expliquen que no els agrada sentir cançons dels Beatles anunciant bambes o

begudes. A mi tampoc no m'agrada, perquè crec que això és rebaixar les cançons". McCartney s'estimaria més que Jackson fes el mateix que fa ell amb els drets de Buddy Holly: vetlla que ningú no en faci cap ús comercial i, a més, organitza un concert-homenatge cada any. La seva condició de multimilionari, casat amb la filla d'un multimilionari, li permet això i molt més; des de mitjan anys 80 s'encarregà de la direcció de la seva pròpia companyia discogràfica, i al 85 fins i tot s'ariscà a produir un film personal i personalista, basat en el disc *Give my Regards to Broad Street*, que obtingué un migrat èxit de públic i que fou un blanc ben fàcil de les crítiques més destructives.

Però no tot van ser fracassos, Paul McCartney anà traient elapés amb una certa regularitat (*Tug of War*, 82; *Pipes of Peace*, 83; *Give my Regards to Broad Street*, 84; *All the Best*, 87; *Flowers in the Dirt*, 88). Una dècada preparant-se per fer, el 89-90, la seva primera ronda mundial en solitari, el *Get Back World Tour*. L'èxit és rotund, tant als grans estadis davant masses enfervorides, com en locals reduïts tipus Zeleste (Barcelona), davant poc més de cinc-centes persones en un ambient selectiu i familiar.

L'ambició musical de McCartney ha arribat fins a desafiar els entesos més puristes de la música clàssica, que seguien amb molt de recel l'elaboració de l'Oratori que compongué fa tres anys. Ell dictava el que volia sentir, i un compositor professional s'encarregava de transcriure-ho al pentagrama.

A principi d'enguany sortia al mercat el seu darrer disc, *Off the Ground*, amb un senzill que ha pujat com bromera en les llistes d'èxits de tot arreu: *Hope of Deliverance*. Una cançó enganxadissa, plena de ressonàncies folk. Amb el disc acabat de fer, Paul McCartney ha iniciat una nova ronda, *The New World Tour*, que no es talvia mitjans: un equip de 180 persones, un escenari musical de més de cent metres d'ample per trenta d'alçada i la pantalla de vídeo més grossa que s'hagi exhibit

Paul McCartney i el seu grup. La ronda ja ha fet els estadis de més de setze països, amb una mitjana de 45.000 espectadors per actuació.

mai en un concert de rock. A més, hi han treballat de valent professionals com Marc Brickman, responsable dels efectes lluminosos a les cerimònies d'obertura i clausura dels Jocs Olímpics de Barcelona; i el cineasta Aubrey Powell, que ha dirigit els curt-metratges emesos durant el concert i en què McCartney exposa les seves queixes socials, que són unes quantes. Paul i Linda col·laboren amb Greenpeace, Amics de la Terra i gent en favor del tractament ètic dels animals; i durant els seus concerts pretenen conscienciar el públic: "Cada cop que fas una gira pots cantar les teves cançons i anar-te'n i llestos o anar-te'n sabent que deixes un seguit de temes perquè el públic reflexioni. A més, el medi i els animals no poden parlar ni tenen advocats que defensin els seus drets".

Els dies 26 i 27 d'octubre Paul McCartney omplirà el Palau Sant Jordi de Barcelona. L'any passat ens arribà la imatge de l'artista als cartells publicitaris que anunciaven un concert a prova d'escèptics: l'Oratori al Palau Sant Jordi. Però ni els motius humanitaris del concert ni l'aventura clàssica del músic de Liverpool no foren prou atractius per a omplir el recinte.

Sigui com sigui, McCartney ara ja és aquí, i els concerts que oferirà es convertiran en una mena de repàs dels anys daurats dels Beatles, combinat amb gairebé la meitat de temes de la seva carrera en solitari i amb els Wings. Dues hores i mitja de concert que Paul aguanta perfectament.

El concert serà una mescla de tot el que ha estat el músic. De més a més, McCartney aprofitarà la ronda mundial per a registrar un disc en directe, titulat *Paul is Alive*, amb una foto seva creuant el pas zebra d'Abbey Road a la portada.

El moment és ben oportú, com sigui que ens trobem en plena campanya comercial dels àlbums blaus i vermells dels Beatles. Però no hi ha només la recuperació del passat: a poc a poc la paulmania s'acosta als nivells aconseguits per la beatlemania. Ha arribat l'hora d'autoafirmar la importància de ser Paul, sense deixar d'haver estat un Beatle.

Amb tot, les coses no són com abans, però quasi: "L'única diferència entre ara i els seixanta és que el públic vesteix diferent; però continua sent deliciosament boig, sembla que es comporti com els seus pares i mares als anys seixanta. Per això me'ls estimo encara", assegura un McCartney nostàlgic, però amb ganes de tornar als banys de multituds.

Oriol Cortacans